

Verslag Begrotingsraad 17 juli 2008

Op 17 juli kwam de Begrotingsraad bijeen om de EU-ontwerpbegroting voor 2009 vast te stellen en vond een ontmoeting met het Europees Parlement (EP) plaats.

In oktober zal het EP zijn eerste lezing houden van de ontwerpbegroting; op 21 november volgt de tweede lezing van de Raad en conciliatie met het EP. Vervolgens zal het EP een tweede lezing houden en de uiteindelijke EU-begroting voor 2009 vaststellen, binnen de kaders die tijdens de laatste conciliatie worden afgesproken.

Vaststelling van de Ontwerpbegroting voor 2009

De Raad heeft een compromis bereikt dat door alle lidstaten werd gesteund.

De vastleggingen worden met € 469 miljoen verlaagd ten opzicht van het Commissie-voorstel.

Deze verlaging is verspreid over diverse uitgavencategorieën en daarbinnen over een groot aantal begrotingslijnen. De ontwerpbegroting komt daarmee op € 133,9 miljard (inclusief noodhulpreserve en globaliseringsfonds). De marge onder de Financiële Perspectieven bedraagt € 3,1 miljard, waarvan € 2,5 miljard in categorie 2 (landbouw / visserij).

Ten opzichte van 2008 stijgen de vastleggingen met € 4,8 miljard (3,7%). De vastleggingen bedragen in beide jaren 1,03% van het EU-BNI.

In dit compromis is een extra bedrag van € 100 miljoen voor de Palestijnse gebieden en € 60 miljoen voor Kosovo gereserveerd, bovenop het Commissievoorstel¹. Nederland had aanvankelijk een voorkeur voor een grotere marge binnen extern beleid, om ruimte te maken voor extra voorstellen voor Kosovo, Palestijnse gebieden en onvoorziene uitgaven in 2009. Omdat dit compromis hetzelfde doel dient, was het voor Nederland aanvaardbaar.

De betalingen worden met € 1,77 miljard verlaagd ten opzichte van het Commissievoorstel, tot een bedrag van € 115 miljard. Dit is een daling ten opzichte van 2008 (121 miljard). Als percentage van het EU-BNI dalen de betalingen van 0,96% naar 0,89%. In de Financiële Perspectieven was al een relatief laag betalingsniveau voorzien voor 2009.

De Commissie had met betrekking tot structuurfondsen relatief lage betalingen voorgesteld, omdat 2008 een piekjaar was waarin veel oude programma's afliepen en omdat management- en controle-systemen eerst op orde zouden moeten zijn voordat betalingen kunnen plaatsvinden. Om de zorgen van een aantal lidstaten en het EP over dit lage betaalniveau weg te nemen, wordt door middel van enkele verklaringen aangegeven dat dit proces goed zal worden gemonitord en dat, indien de betalingskredieten gedurende het jaar te laag blijken, deze zullen worden verhoogd via een aanvullende begroting.

Nieuwe Commissievoornemens, zoals het landbouwfonds voor ontwikkelingslanden en steunmaatregelen voor de Europese visserijsector, staan nog niet in het voorstel voor de begroting voor 2009, want een rechtsbasis ontbreekt nog. In de discussie in de Raad werd aan deze voorstellen echter toch veel aandacht besteed.

¹ In het Commissie-voorstel was voor Kosovo € 76 miljoen voorzien voor 2009 vanuit het programma voor (potentiële) kandidaat-lidstaten (IPA) en € 118 miljoen vanuit het GBVB-budget. Voor de Palestijns gebieden was € 161 miljoen voorzien vanuit het Nabuurprogramma (ENPI) en € 11 miljoen vanuit GBVB.

Nederland gaf aan het compromis voor de ontwerpbegroting 2009 te steunen, hoewel Nederland een voorkeur had gehad voor grotere marges in de diverse uitgavencategorieën, om onvoorziene uitgaven en nieuwe prioriteiten te kunnen opvangen. Ook benadrukte Nederland dat de Financiële Perspectieven geen ‘*spending targets*’ zijn maar plafonds, en dat marges niet kosten wat het kost gebruikt hoeven te worden. Wanneer nieuwe prioriteiten opkomen, zouden deze binnen hun eigen uitgavencategorie gefinancierd moeten worden, zonder dat daarbij sprake is van een verschuiving tussen begrotingscategorieën. Nederland heeft in dit kader aangegeven verbaasd te zijn over de manier waarop de Europese Commissie een landbouwfonds voor ontwikkelingslanden wil gaan financieren. In dit (nog niet verschenen)² voorstel zal worden bepleit om activiteiten die duidelijk tot categorie 4 behoren via categorie 2 te financieren. Als meer middelen nodig zijn voor dit doel, dan zou financiering gevonden moeten worden in categorie 4, of via het Europees Ontwikkelingsfonds, of via bilaterale bijdragen van lidstaten. Veel lidstaten deelden deze visie.

Ook gaf Nederland, evenals een groot aantal lidstaten, aan bezorgd te zijn over andere Commissievoorstellen met grote financiële gevolgen. Het voorstel dat op 15 juli in de Visserijraad werd gepresenteerd, voor ondersteuning van de visserijsector, is aanzienlijk groter dan verwacht. De koppeling die in het voorstel wordt gelegd met hoge brandstofprijzen creëert bovendien een ongewenst precedent voor andere sectoren. Het voorstel zou eerst in de Ecofin Raad moeten worden besproken; er is in de Europese Raad immers afgesproken dat daarin de algemene discussie plaatsvindt over de gevolgen van de hoge brandstofprijzen.

Ontmoeting met het Europees Parlement

De Commissie en het EP waren van mening dat de ontwerpbegroting van de Raad te laag was. Het EP is voornemens om in zijn eerste lezing (in oktober) voorstellen in te dienen voor verhoging van diverse uitgaven, zoals concurrentiekracht, klimaat en energie, migratie, informatie aan burgers en extern beleid. Vooral de middelen voor de Palestijnse gebieden werden door het EP te laag gevonden, hoewel de Raad al een hoger bedrag heeft voorgesteld dan de Commissie. Ook het betalingsniveau bij structuurfondsen werd door het EP te laag gevonden. Het EP riep verder op tot matiging van administratieve uitgaven, maar met betrekking tot agentschappen werd opgemerkt dat een aantal agentschappen nieuwe taken heeft gekregen en dat extra staf nodig is om EU-programma's goed uit te kunnen voeren. Verder werd door het EP het belang van een goede verantwoording door lidstaten benadrukt.

Er werd overeenstemming bereikt tussen Raad, EP en Commissie over diverse verklaringen. Hierin wordt ingegaan op de volgende zaken:

1. snelle goedkeuring en monitoring van management- en controlesystemen bij structuur- en cohesiefondsen en bij plattelandsontwikkeling;
2. snelle werving van staf uit nieuwe lidstaten (evenals vorig jaar);
3. voorstellen voor gebruik van het solidariteitsfonds voortaan indienen via een aparte aanvullende begroting (niet in combinatie met andere voorstellen);
4. behoud van snelheid bij gebruik van het globaliseringsfonds en de noodhulpreserve;
5. de Commissie zal voorstellen voor transfers zoveel mogelijk indienen voor eind april 2009, in verband met de EP-verkiezingen;
6. update van financiële programmering van administratieve uitgaven voor eind oktober.

² Het Commissievoorstel voor een landbouwfonds voor ontwikkelingslanden was nog niet verschenen op het moment dat de Raad plaatsvond.

Daarnaast hebben de Raad en het EP unilaterale verklaringen afgelegd over betalingen, waarbij de Raad evenals vorig jaar heeft verklaard dat indien gedurende 2009 de betalingskredieten in categorie 1, 2 en 4 te laag blijken, deze via een aanvullende begroting kunnen worden verhoogd. Ook zijn unilaterale verklaringen afgelegd over de aankomende evaluatie van agentschappen.

Tot slot legde het EP een verklaring af over de financiering van een landbouwfonds voor ontwikkelingslanden. In de verklaring benadrukt het EP dat nieuwe voorstellen binnen de juiste uitgavencategorie moeten worden gefinancierd. Dit zou betekenen dat het fonds gefinancierd moet worden uit categorie 4, hetgeen een verhoging van de Financiële Perspectieven zou kunnen inhouden. Deze verklaring is daarom niet door de Raad overgenomen.

Tabel: uitkomst Begrotingsraad 17 juli 2008 (ontwerpbegroting)

vastleggingen (miljoenen euro)	Begroting 2008 (vastgesteld eind 2007) ³	Financiële Perspectieven 2009	VOB 2009 Commissie	Uitkomst Raad = ontwerp begroting	Marge onder FPs in ontwerp- begroting	Stijging tov. 2008
1a concurrentie- kracht (exclusief globaliserings- fonds)	10.586	11.272	11.190	11.112	160	5,0%
1b structuur/ cohesiefondsen	46.878	48.428	48.414	48.414	14	3,3%
2 landbouw	55.041	59.639	57.526	57.144	2.495	3,8%
3a JBZ	728	872	839	833	39	14,4%
3b burgerschap	615 (excl. Solidariteits- fonds)	651	629	615	36	0%
4 extern beleid (bedragen excl. noodhulreserve)	7072	7.440	7.196	7.310	130	3,3%
5. administratie	7284	7.699	7.655	7.553	224 (incl. staf Bijdrage pensioen)	3,7%
6. compensatie	207	210	209	209	1	1,2%
Totaal (exclusief reserves)	128.411	136.211	133.657	133.189	3.099	3,7%
Totaal inclusief noodhulreserve en globalis.fonds	129.150	136.211	134.401	133.933	3.099	3,7%
% van EU-BNI	1,03%		1,04%	1,03%		

³ De Commissie en het Voorzitterschap gebruiken niet de door het EP vastgestelde begroting voor 2008 ter vergelijking, maar een aangepaste versie waarin ook aanvullende begrotingen zijn verwerkt.